

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžk/18/2017
Identifikačné číslo spisu: 5016200763
Dátum vydania rozhodnutia: 18.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5016200763.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a členiek senátu JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci sťažovateľa: URBARIÁT, pozemkové spoločenstvo Kysucké Nové Mesto, so sídlom Nám. slobody č. 184, 024 01 Kysucké Nové Mesto, IČO: 42 349 737, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Ing. Martin Chlapík s.r.o., so sídlom Sládkovičova 13, 010 01 Žilina, IČO: 47 253 339, proti žalovanému: Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, so sídlom Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava, IČO: 31 755 194, o všeobecnej správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného č. PUSR-2016/2477-5/45545/39/KUB zo dňa 14.06.2016, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 31S/35/2016 zo dňa 26.04.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 31S/35/2016 zo dňa 26.04.2017 z a m i e t a .

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred prvostupňovým správnym súdom

1. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) napadnutým rozsudkom č. k. 31S/35/2016 zo dňa 26.04.2017 podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. PUSR-2016/2477-5/45545/39/KUB zo dňa 14.06.2016, ktorým tento zmenil prvostupňové rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu Žilina (ďalej aj „KPÚ“) pod č. KPUZA-2016/537-6/14280/LEH zo dňa 25.02.2016 tak, že Pamiatkový úrad SR, ako vecne a miestne príslušný orgán na úseku ochrany pamiatkového fondu podľa § 9 ods. 3, § 10 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“ alebo „zákon č. 49/2002 Z. z.“) rozhodol podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v

znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) a § 32 ods. 4 pamiatkového zákona o zámere obnovy národnej kultúrnej pamiatky Hotel Mýto, súpisné č. XXX, parc. č. KN XX, k. ú. G., zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok pod č. XX XXX/X, ktorý na KPÚ Žilina predložilo pozemkové spoločenstvo URBARIÁT, pozemkové spoločenstvo Kysucké Nové Mesto, Námestie slobody č. 184, 024 01 Kysucké Nové Mesto, takto:
Navrhovaný zámer - v rozsahu výmeny existujúcich drevených okenných výplní na 1. poschodí národnej kultúrnej pamiatky za plastové - je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom neprípustný.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že podľa jeho názoru odôvodnenie napadnutého rozhodnutia dáva dostatočnú odpoveď žalobcovi na to prečo a z akých dôvodov nebolo možné takémuto zámeru na obnovu predmetnej národnej kultúrnej pamiatky vyhovieť. Správny súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že v danom prípade hmotnoprávne ustanovenia pamiatkového zákona explicitne neustanovujú, teda ani plošne nemôžu ustanovovať podmienky ochrany pamiatkového fondu, ktoré by spočívali napr. v plošnom zákaze použitia plastových okien na kultúrnej pamiatke s poukazom na špecifiká pamiatkovej ochrany, pričom naopak pamiatkový zákon umožňuje, aby príslušný správny orgán v konkrétnej veci rozhodol na základe tzv. správnej úvahy v súlade s účelom pamiatkového zákona a po posúdení všetkých špecifik konkrétneho prípadu.

3. Správny súd v tomto smere poukázal na ust. § 27 ods. 2 SSP, podľa ktorého pri rozhodnutí, opatrení alebo inom zásahu, ktoré orgán verejnej správy vydal alebo vykonal na základe zákonom povolenej správnej úvahy, správny súd preskúmava iba, či také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah nevybočili z medzi a hľadísk ustanovených zákonom; tým nie sú dotknuté ustanovenia § 192, 198 a § 230 ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. a). Taktiež správny súd poukázal aj na čl. 20 ods. 3 Ústavy SR, v ktorom je uvedené, že vlastníctvo zaväzuje, nemožno ho zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záväznými záujmami chránenými zákonom. Výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom. S poukazom na čl. 44 ods. 3 Ústavy SR nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky.

4. Krajský súd konštatoval, že pokiaľ je predmetom vlastníckeho práva žalobcu nehnuteľnosť, ktorá má status národnej kultúrnej pamiatky, je jej vlastníkom vo výkone vlastníckeho práva obmedzený s poukazom a v súlade s pamiatkovým zákonom č. 49/2002 Z. z., ktorého cieľom je ochrana pamiatkového fondu (§ 1, § 29 zákona č. 49/2002 Z. z.). S poukazom na § 28 ods. 2 písm. b) pamiatkového zákona je vlastníkom kultúrnej pamiatky povinný užívať kultúrnu pamiatku v súlade s jej pamiatkovou hodnotou. Konštatoval, že každý vlastníkom národnej kultúrnej pamiatky si musí byť vedomý aj plnenia povinností v súlade s pamiatkovým zákonom.

5. Námitka žalobcu, že pôvodné okná sa zachovať nedajú, keďže tieto pôvodné okná sa na budove už ani nenachádzali, je podľa názoru krajského súdu bezpredmetná, nakoľko ako bolo v konaní preukázané, a vyplýva to z rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu, resp. aj žalovaného správneho orgánu, súčasné okenné výplne na fasádach predmetnej kultúrnej pamiatky nie sú pôvodné, pričom predmetná kultúrna pamiatka bola postavená začiatkom 20. storočia a podľa historických fotografií, ktoré tvoria súčasť zásad, boli pôvodné výplne pravouhlých okenných otvorov drevené dvojité trojkridlové dnu otvárané s pevným priečnikom a s najväčšou pravdepodobnosťou natreté bielou farbou, resp. farbou v odtieni slonová kosť. Tieto sa zachovali až do 70. rokov 20. storočia, kedy ich nahradili nevhodnými zjednodušenými drevenými zdvojitými dvojkrídlovými oknami s horizontálnym priečnikom. Uvedené skutočnosti boli spoľahlivo preukázané. Tvrdenia žalobcu v tomto smere aj krajský súd považoval za irelevantné. Ani v jednom z rozhodnutí správnych orgánov sa neuvádza potreba zachovať originál pôvodných okien, zo strany správnych orgánov je konštatovaná snaha priblížiť sa čo najviac pôvodnému stavu v kópii novej konštrukcie a jej materiálu, v danom prípade drevenému materiálu, t. j. osadiť okná zodpovedajúce pôvodnému stavu podľa historických fotografií. V rozhodnutiach bola zohľadnená skutočnosť, že pôvodné okná sa na predmetnej kultúrnej pamiatke už nenachádzajú.

6. Pokiaľ ide o ďalšiu námietku žalobcu, že drevené okná v požadovanej kvalite nie sú vôbec opticky odlišné od plastových, z ustanovení pamiatkového zákona je podľa názoru krajského súdu zrejme, že každý vlastník kultúrnej pamiatky je povinný zabezpečovať na vlastné náklady vyhovujúci stavebnotechnický stav kultúrnej pamiatky a užívať ju v súlade s jej pamiatkovými hodnotami, pričom sa riadia aj rozhodnutiami a záväznými stanoviskami príslušného krajského pamiatkového úradu. Krajský súd zdôraznil, že správne orgány na úseku pamiatkového fondu sú špecializovanými orgánmi štátnej správy. V tomto smere sa stotožnil súd s vyjadrením žalovaného, že štátni zamestnanci, ktorí vykonávajú štátnu službu na týchto správnych orgánoch majú potrebné vysokoškolské vzdelanie v odbore ako je architektúra, história umenia ako aj v iných príbuzných odboroch. Preto aj táto námietka žalobcu bola posúdená zo strany súdu ako irelevantná.

7. Pokiaľ sa týka ďalších námietok, že v minulosti Krajský pamiatkový úrad Žilina tak striktno netrval na svojich záveroch ako tomu bolo pri výmene okien na 1. podlaží v roku 2005, kedy bola povolená výmena okien nie podľa originál pôvodných, ale podľa súčasných, správny súd poukázal na to, že zásady ochrany pamiatkového územia pre pamiatkovú zónu Kysucké Nové Mesto boli prijaté v roku 2013, to znamená, že v danom období nemal, resp. nemohol mať v roku 2005 vedomosť o vzhľade pôvodných okenných výplní predmetnej kultúrnej pamiatky, nakoľko práve pri spracovávaní zásad boli v archívoch po prvýkrát objavené historické fotografie predmetnej kultúrnej pamiatky. Tiež sa správny súd stotožnil s názorom žalovaného správneho orgánu, že rozhodovacia prax správnych orgánov na úseku ochrany pamiatkového fondu sa v priebehu jednotlivých rokov vyvíja, pričom s poukazom na aktuálny stav pamiatkového fondu sa v súčasnosti dôsledne vyžaduje zachovanie pamiatkových hodnôt v čo najväčšej miere. V tomto smere preto žalobnú námietku žalobcu správny súd považoval za irelevantnú a nepreukazujúcu akýkoľvek nezákonný postup zo strany správnych orgánov.

8. Vo vzťahu k ďalším námietkam, že v inom čase v roku 2005 bola vo vzťahu k predmetnej budove povolená úprava ako zabudovanie bankomatu v okennej výplni s prirobeným schodiskom, vybúranie nového dverového otvoru so schodiskom z ulice namiesto okna správny súd uviedol, že v danom prípade, pokiaľ je nesporné, že bola povolená adaptácia predmetnej národnej kultúrnej pamiatky na banku, uvedené však neznamená, že vo zvyšnom rozsahu je možné popierať ostatné pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Aj podľa názoru súdu je v danom prípade nutné trvať na zachovaní pamiatkových hodnôt vo zvyšnom rozsahu, pričom v opačnom prípade by totiž nešlo o obnovu formou adaptácie, ale kultúrna pamiatka ako taká by v dôsledku úprav úplne stratila pamiatkové hodnoty, pre ktoré bola predmetom individuálnej pamiatkovej ochrany.

9. Vo vzťahu k ďalšej námietke žalobcu, že zákaz použitia plastových okien na kultúrnej pamiatke nikde v právnych predpisoch nie je uvedený a príslušnou právnou normou upravený, správny súd poukázal na ust. § 27 pamiatkového zákona, podľa ktorého základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu. V zmysle uvedeného je aj do definície základnej ochrany kultúrnej pamiatky transformovaný základný účel pamiatkového zákona, a to v zmysle ktorého je nehnuteľnosť so statusom národnej kultúrnej pamiatky chránená práve s cieľom zachovať jej pamiatkové hodnoty. Pamiatková hodnota je pritom v súlade s § 2 ods. 2 pamiatkového zákona definovaná ako súhrn významných historických spoločenských krajinných, urbanistických a architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany. Z uvedeného nepochybne podľa názoru správneho súdu vyplýva, že cieľom pamiatkového zákona je chrániť architektonické prvky, pôvodné materiály, ako aj estetický výraz budovy národnej kultúrnej pamiatky. Z tohto dôvodu aj pamiatkový zákon stanovuje prísnejšie podmienky pri rekonštrukcii budov, ktoré majú status národnej kultúrnej pamiatky, t. j. podľa názoru správneho súdu môže a aj stanovuje podmienky prísnejšie nad rámec zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavenom poriadku, tzv. stavebného zákona.

10. Krajský súd ďalej vyhodnotil námietky žalobcu vo vzťahu k poukazovaniu na súčasnú požiadavku energetickej náročnosti budov v spojení s predloženým odborným vyjadrením Ing. S. C. za absolútne

irelevantné vo vzťahu k predmetnej veci s poukazom na ust. § 2 ods. 2 písm. a) v spojitosti s § 2 ods. 4 písm. a) zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov, podľa ktorých sa postupy a opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov nevzťahujú na národné kultúrne pamiatky.

11. Vo vzťahu k námietke žalobcu, že v súčasnosti je budova v tzv. havarijnom stave, krajský súd poukázal na to, že postup podľa ust. § 32 pamiatkového zákona je nevyhnutný pri všetkých typoch stavebných prác, pokiaľ sa jedná o národnú kultúrnu pamiatku. Aj v prípade havarijného stavu národnej kultúrnej pamiatky je jej vlastník povinný požiadať príslušný krajský pamiatkový úrad o vydanie rozhodnutia k zámeru obnovy v zmysle pamiatkového zákona. Následne, pokiaľ tak vyžaduje stavebný zákon, musia byť stavebné práce povolené aj príslušným stavebným úradom, ktorý vydá stavebné povolenie práve na základe záväzného stanoviska príslušného krajského pamiatkového úradu.

12. Pokiaľ ide o namietanú skutočnosť - nedostatok finančných prostriedkov, krajský súd poukázal na to, že ide o objektívnu skutočnosť, ktorá nemôže mať za následok postup, ktorý by bol v rozpore s podmienkami pamiatkového zákona. Krajský súd poukázal na skutočnosť, že cieľom konania o zámere obnovy nie je schválenie riešenia, ktoré vyhovuje vlastníkovi, ale autoritatívne určenie podmienok ochrany pamiatkového fondu. Skutočnosť, že žalobca sa nestotožnil s obsahom napadnutého rozhodnutia, sama o sebe nepostačuje na prijatie záveru o nesprávnosti a nezákonnosti napadnutého rozhodnutia. Správne orgány v predmetnej veci správne použili správnu úvahu, keď je zrejme z akých podkladov vo veci vychádzali, keď napokon rozhodli s poukazom na § 32 ods. 4 zákona č. 49/2009 Z. z., že navrhovaný zámer v rozsahu výmeny existujúcich drevených okenných výplní za plastové na predmetnej kultúrnej pamiatke je neprípustný. Správne poukázali na Územný plán mesta Kysucké Nové Mesto a na tzv. Zásady ochrany pamiatkového územia pre pamiatkovú zónu Kysucké Nové Mesto, z ktorých jednoznačne vyplýva potreba využitia klasických materiálov, ako aj potrebu priblížiť sa čo najviac pôvodnému stavu (časť IV, bod B6 Zásad ochrany pamiatkového územia pre pamiatkovú zónu Kysucké Nové Mesto).

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobu krajský súd ako nedôvodnú postupom cez ust. § 190 SSP zamietol.

14. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol pri aplikácii § 175 ods. 1 SSP za použitia § 167 ods. 1 SSP, § 168 SSP. Nakoľko žalobca nebol úspešným účastníkom konania v konaní, nemá ani nárok na náhradu trov konania. Rovnako krajský súd nepriznal nárok na náhradu trov konania žalovanému pri aplikácii § 168 SSP a contrario, nakoľko neboli zistené, resp. splnené podmienky na náhradu trov konania (výnimochnosť).

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenia

15. Proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 31S/35/2016 zo dňa 26.04.2017 podal žalobca v postavení sťažovateľa (ďalej len „sťažovateľ“) dňa 20.06.2017 kasačnú sťažnosť podľa ust. § 438 SSP, v ktorej namietal nesprávnosť právneho posúdenia veci krajským súdom, nakoľko nie je podľa názoru sťažovateľa zrejme, z akého dôvodu krajský súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľa ohľadom nemožnosti zachovania pôvodných okien na budove, keďže tieto sa tam už nenachádzajú, by mala byť bezpredmetná, keďže ako sám uviedol na základe spoľahlivo preukázaných skutočností, pôvodné okenné výplne sa zachovali až do 70. rokov 20. storočia, kedy ich nahradili nevhodnými oknami. Z uvedeného je podľa názoru sťažovateľa zrejme, že v súčasnosti sa na budove nachádzajú nevhodné okná úplne iné ako boli pôvodné.

16. Pokiaľ má byť zo strany správnych orgánov konštatovaná snaha pri výmene okien priblížiť sa čo najviac pôvodnému stavu v kópii novej konštrukcie a jej materiálu, v danom prípade dreveného materiálu, t. j. osadiť okná zodpovedajúce pôvodnému stavu podľa historických fotografií, nie je podľa sťažovateľa zrejme, z akého dôvodu správne orgány nepovolili sťažovateľovi výmenu okien v kópii novej konštrukcie, rovnakej farbe len z iného materiálu (namiesto dreva plast), ktorý navonok nie je vôbec

vidieť, pričom nie je zrejme ako je možné z fotografií zistiť, či pôvodným materiálom na oknách bolo vlastne drevo. Za tohto stavu s udržiavaním a zachovaním trvalej hodnoty kultúrnej pamiatky nemá nič spoločné rozhodnutie správnych orgánov nenahradiť súčasné nevhodné okná kópiu pôvodných len z iného materiálu, ktorý navonok nevidno. V napadnutom ako aj prvostupňovom rozhodnutí správnych orgánov sa uvádza, že priblížiť sa čo najviac k pôvodnému stavu znamená zabezpečiť okná z dreveného materiálu, pričom čo sa týka takejto požiadavky drevené okná v požadovanej kvalite nie sú vôbec opticky odlišné od plastových, pretože povrchová úprava sa prevádza nástrekom farieb v komorách pod vysokým tlakom a po takomto nátere sa stratí štruktúra dreva a konečný optický dojem - hladkosť sa nedá rozoznať od plastu. Uvedené je ľahko viditeľné aj v súčasnosti pri súčasnom stave budovy, kedy niektoré okná na budove sú už plastové, ale žiaden optický rozdiel medzi týmito plastovými a drevenými oknami nevidno a len pohľadom a vzhľadom tieto okná ani nie je možné rozoznať, ktoré je drevené a ktoré plastové. Čo je aj preukázané sťažovateľom priloženou fotodokumentáciou, ktorá je súčasťou spisového materiálu.

17. Ak správny súd dospel k záveru, že zásady ochrany pamiatkového územia pre pamiatkovú zónu v Kysuckom Novom Meste sú platné až od roku 2013, a preto sa nevzťahovali na výmenu okien (nevhodných) v roku 2005, tak je podľa názoru sťažovateľa zrejme, že zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v tom čase nepochybne platil, a čo sa týka historických fotografií predmetnej kultúrnej pamiatky, tieto boli a sú dostupné na internete tak, ako tieto sťažovateľ predložil do spisu. Odôvodnenie, že fotografie boli v archíve, tak neobstojí, nakoľko fotografia budovy Mýto z roku 1965 je aj na webovej stránke mesta Kysucké Nové Mesto.

18. Tak ako sa vyvíja rozhodovacia prax na úseku ochrany pamiatkového fondu, ako na to poukazuje krajský súd, rovnako sa vyvíjajú aj stavebné materiály, ktoré v minulosti neexistovali a práve tieto svojou kvalitou a nepomerne oveľa lepšími vlastnosťami dávajú predpoklad zachovania pamiatkových hodnôt v čo najväčšej miere. Jedným z takýchto materiálov je aj plast, pričom ak podľa záveru súdu priblížiť sa čo najviac k pôvodnému stavu znamená zabezpečiť okná z dreveného materiálu, čo sa týka takejto požiadavky drevené okná v požadovanej kvalite nie sú vôbec opticky odlišné od plastových, pretože povrchová úprava sa prevádza nástrekom farieb v komorách pod vysokým tlakom a po takomto nátere sa stratí štruktúra dreva a konečný optický dojem - hladkosť sa nedá rozoznať od plastu.

19. Sťažovateľ v plnej miere uznal potrebu ochrany predmetnej kultúrnej pamiatky, avšak v takomto smere poukázal na absolútny nepomer v hodnotení jednotlivých zásahov do tejto pamiatky, kedy na jednej strane bankomat v okne budovy je v rámci nevyhnutných úprav rozhodnutím KPÚ prípustný, teda ako by sa tým nemenil vzhľad kultúrnej pamiatky a potom aj povešané markízy sú asi prípustné, nakoľko podľa žalovaného a súdu vzhľad budovy a jej eklekticko-secesná fasáda s architektonickými prvkami sa týmto nemení, čo je priam absurdné konštatovanie najmä vzhľadom k tejto veci, keďže materiál plast alebo drevo v okenných výplniach nie je vôbec voľným pohľadom rozpoznateľné.

20. Vo vypracovanom odbornom posudku Ing. S. C. ako autorizovaným stavebným inžinierom bol zdokumentovaný technický stav súčasných okien. Autorka posudku v závere uviedla, že na základe faktov uvedených v časti C/ posudku, vykazuje objekt „Hotel Mýto“ havarijný stav z hľadiska bezpečnostného a hygienického. Odstránenie tejto poruchy sa docieli výmenou poškodených schátralých okien za nové. Práve bezpečnostné dôvody viedli sťažovateľa k zámeru vymeniť súčasné nevhodné a nevyhovujúce okná za nové. Pokiaľ podľa názoru súdu vlastník nesmie v danom prípade svojvoľne vykonávať stavebné úpravy v prípade havarijného stavu, s takýmto záverom sa sťažovateľ nestotožnil, pretože vzniknutý havarijný stav si takéto úpravy vyžaduje a v danom prípade nie je možné podľa názoru sťažovateľa hovoriť o svojvôli vlastníka, ale objektívne vzniknutom stave, kedy je ochrana zdravia a života ľudí prvoradá.

21. Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd postupom podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil rozsudok Krajského súdu v Žiline a zrušil rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a vec vrátil Krajskému pamiatkovému úradu Žilina na ďalšie konanie, zároveň, aby priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania a konania

pred krajským súdom v plnej výške.

22. Žalovaný sa k podanej kasačnej sťažnosti nevyjadril.

III.

Konanie na kasačnom súde

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej aj „kasačný súd“) (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ust. § 449 ods. 1 SSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 445 SSP preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

24. Najvyšší súd SR ako príslušný súd podľa ust. § 11 písm. g) SSP prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 455 SSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s ust. § 452 ods. 1 SSP.

25. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 31S/35/2016 zo dňa 26.04.2017, ktorým tento zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. PUSR-2016/2477-5/45545/39/KUB zo dňa 14.06.2016, ktorým žalovaný rozhodoval podľa ust. § 59 ods. 2 správneho poriadku o odvolaní, ktoré bolo podané na KPÚ Žilina dňa 16.03.2016, voči prvostupňovému rozhodnutiu Krajského pamiatkového úradu Žilina č. KPUZA-2016/537-6/14280/LEH zo dňa 25.02.2016.

26. Žalovaný pri rozhodovaní o odvolaní dospel k záveru, že je potrebné precizovať výrok odvolaním napadnutého rozhodnutia, a preto napadnuté prvostupňové rozhodnutie zmenil tak, že rozhodol podľa § 46 správneho poriadku a § 32 ods. 4 pamiatkového zákona o zámere obnovy národnej kultúrnej pamiatky Hotel Mýto, súpisné č. XXX, parc. č. KN XX, k. ú. G. D. O., zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok pod č. XX XXX/X, ktorý na KPÚ Žilina predložilo pozemkové spoločenstvo URBARIÁT, pozemkové spoločenstvo Kysucké Nové Mesto, Námestie slobody č. 184, 024 01 Kysucké Nové Mesto, takto:

Navrhovaný zámer - v rozsahu výmeny existujúcich drevených okenných výplní na 1. poschodí národnej kultúrnej pamiatky za plastové - je z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom neprípustný.

27. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd mal za preukázané, že na KPÚ Žilina bola dňa 07.09.2015 podaná žiadosť pozemkového spoločenstva URBARIÁT, pozemkové spoločenstvo Kysucké Nové Mesto (sťažovateľa) o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy - v rozsahu výmeny existujúcich drevených okenných výplní na 1. poschodí za plastové, ktorý sa týkal národnej kultúrnej pamiatky Hotel Mýto, súpisné č. 184, parc. č. KN 28, k. ú. Kysucké Nové Mesto, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok pod č. XX XXX/X.

28. O žiadosti rozhodol prvostupňový správny orgán rozhodnutím zo dňa 30.09.2015 pod č. KPUZA-2015/17930-2/65752/LEH tak, že navrhovaný zámer obnovy je neprípustný.

29. Na základe odvolania vlastníka Pamiatkový úrad SR rozhodnutím o odvolaní č. PUSR-2015/20984-4/86739/KUB zo dňa 11.12.2015 predmetné prvostupňové rozhodnutie zo dňa 30.09.2015 z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu zrušil a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie KPÚ Žilina.

30. KPÚ Žilina na základe tohto rozhodnutia o odvolaní zo dňa 11.12.2015 vec opätovne prejednal a dňa 25.02.2016 vydal rozhodnutie pod č. KPUZA-2016/537-6/14280/LEH, ktorým rozhodol o neprípustnosti navrhovaného zámeru obnovy.

31. Dňa 16.03.2016 podal sťažovateľ voči tomuto rozhodnutiu odvolanie. Na základe podaného odvolania sťažovateľa Pamiatkový úrad SR opätovne spis preskúmal aj napadnuté rozhodnutie a konštatoval, že v správnom konaní KPÚ Žilina nedošlo k pochybeniam, ktoré by mohli mať za následok zrušenie napadnutého rozhodnutia. Nestotožnil sa s obsahom odvolania a námietky odvolateľa vyhodnotil ako irelevantné pre rozhodnutie vo veci samej.

32. Žalovaný ako odvolací orgán konštatoval drobnú nepresnosť vo výroku napadnutého rozhodnutia, ktorá spočívala v tom, že prvostupňový správny orgán neidentifikoval účastníka konania, o ktorého žiadosti rozhodoval, a preto pristúpil k zmene napadnutého rozhodnutia vo výrokovej časti. Pokiaľ ide o odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, toto považoval za dostatočné.

33. Toto rozhodnutie napadol sťažovateľ žalobou, doručenou na Krajský súd v Žiline dňa 06.09.2016.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

34. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z. z., pamiatková hodnota je súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany.

35. Podľa § 2 ods. 3 citovaného zákona, kultúrna pamiatka podľa tohto zákona je hnutelná vec alebo nehnuteľná vec pamiatkovej hodnoty, ktorá je z dôvodu ochrany vyhlásená za kultúrnu pamiatku.

36. Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona, na výkon špecializovanej štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu sa zriaďuje Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (§ 3) a krajské pamiatkové úrady.

37. Podľa § 27 ods. 1, ods. 2 citovaného zákona, základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu. V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

38. Podľa § 28 ods. 2 písm. b) citovaného zákona, vlastník kultúrnej pamiatky je povinný užívať kultúrnu pamiatku v súlade s jej pamiatkovou hodnotou.

39. Podľa § 29 ods. 1 citovaného zákona, základná ochrana pamiatkového územia je súhrn činností a opatrení, ktorými orgány štátnej správy a orgány územnej samosprávy v spolupráci s vlastníkami nehnuteľností zabezpečujú zachovanie pamiatkových hodnôt v území, ich dobrý technický, prevádzkový a estetický stav, ako aj vhodný spôsob využitia jednotlivých stavieb, skupín stavieb, areálov alebo urbanistických súborov a vhodné technické vybavenie pamiatkového územia.

40. Podľa § 29 ods. 2 citovaného zákona, krajský pamiatkový úrad vypracúva zásady ochrany pamiatkového územia, ktoré sú dokumentom na vykonávanie základnej ochrany podľa odseku 1 a sú podkladom pre územný plán. Zásady sú súčasťou územného priemetu ochrany kultúrnych hodnôt územia, ktorý je podkladom na spracovanie územnoplánovacej dokumentácie podľa osobitného predpisu (zákon č. 50/1976 Zb.).

41. Podľa § 29 ods. 3 citovaného zákona, zásady ochrany pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny obsahujú požiadavky na primerané funkčné využitie územia, na zachovanie, údržbu a regeneráciu

historického pôdorysu a parcelácie, materiálovej a objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, architektonického výrazu, prvkov uličného interiéru a uličného parteru, historickej zelene, charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, archeologických nálezísk, prípadne ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.

42. Podľa § 32 ods. 1 citovaného zákona, obnova kultúrnej pamiatky (ďalej len „obnova“) podľa tohto zákona je súbor špecializovaných umelecko-remeselných činností (§ 7 zákona č. 411958 Zb.) a iných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia alebo rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti s cieľom zachovať jej pamiatkové hodnoty. Obnovou na účely tohto zákona sa rozumejú aj činnosti, ktoré nepodliehajú ohláseniu ani povoleniu podľa osobitného predpisu (zákon č. 50/1976 Zb.).

43. Podľa § 32 ods. 2 citovaného zákona, pred začatím obnovy je vlastník kultúrnej pamiatky povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy. Ak vlastník začne obnovu bez právoplatného rozhodnutia o zámere obnovy, krajský pamiatkový úrad začne konanie o obnove vydaním oznámenia o začatí konania o obnove, ktoré doručí vlastníčkovi kultúrnej pamiatky, a vyzve ho, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil.

44. Podľa § 32 ods. 3 citovaného zákona, k žiadosti o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy priloží vlastník zámer obnovy, ktorý obsahuje identifikačné údaje o kultúrnej pamiatke, majetkovoprávne údaje o kultúrnej pamiatke, plánované budúce využitie kultúrnej pamiatky a špecifikáciu predpokladaných zmien kultúrnej pamiatky.

45. Podľa § 32 ods. 4 citovaného zákona, v rozhodnutí o zámere obnovy podľa odseku 2 krajský pamiatkový úrad uvedie, či navrhovaný zámer je z hľadiska záujmov chránených týmto zákonom prípustný, a určí podmienky, za ktorých možno predpokladaný zámer obnovy pripravovať a vykonávať tak, aby sa kultúrna pamiatka neohrozila, nepoškodila alebo nezničila, najmä či tento zámer obnovy možno pripravovať iba na základe výskumov a inej prípravnej dokumentácie a projektovej dokumentácie. V rozhodnutí o zámere obnovy podľa odseku 2 krajský pamiatkový úrad zároveň uloží vlastníčkovi kultúrnej pamiatky povinnosť oznámiť krajskému pamiatkovému úradu vopred začiatok obnovy a predpokladaný koniec obnovy.

46. Podľa § 32 ods. 10 citovaného zákona, pred začatím obnovy alebo úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území je vlastník povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť prípravnú a projektovú dokumentáciu podľa odsekov 4, 7 až 9. Krajský pamiatkový úrad vydá osobitné záväzné stanovisko o každej prípravnej dokumentácii a každej projektovej dokumentácii obnovy a úpravy nehnuteľnosti v pamiatkovom území.

47. Podľa § 34 ods. 1 citovaného zákona, ak vlastník nemôže čiastočne alebo úplne uhradiť náklady na obnovu alebo na reštaurovanie, môže požiadať o finančný príspevok ministerstvo a obec. Na poskytnutie príspevku nie je právny nárok.

48. Podľa § 44 ods. 4 citovaného zákona, na konanie vo veciach ochrany pamiatkového fondu sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní - zákon č. 71/1967 Zb., ak odsek 5 neustanovuje inak. Ak je v správnom konaní počet účastníkov konania väčší ako desať, správny orgán môže doručovať písomnosti účastníkom konania verejnou vyhláškou.

49. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi.

50. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

51. Kasačný súd preskúmal rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie jemu predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

52. Najvyšší súd SR po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Žiline, po preskúmaní napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku.

53. Tieto závery spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. S týmto sa Najvyšší súd SR v celom rozsahu stotožňuje, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne.

54. Kasačný súd s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia a zásady správneho konania dospel k záveru, že Krajský súd v Žiline vo svojom rozsudku podrobne popísal všetky skutočnosti významné pre rozhodnutie správnych orgánov, ktoré mali za následok neschválenie navrhovaného zámeru sťažovateľa v rozsahu výmeny existujúcich drevených okenných výplní na prvom poschodí národnej kultúrnej pamiatky za plastové, ktoré považoval z hľadiska záujmov chránených pamiatkových zákonov za neprípustné.

55. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti, ktorú krajskému súdu doručil dňa 20.06.2017, namietal bod 26. napadnutého rozsudku, konkrétne nesprávne právne posúdenie krajského súdu, ktoré videl hlavne v tom, že nie je zrejmé, z akého dôvodu krajský súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľa ohľadom nemožnosti zachovania pôvodných okien na budove by mala byť bezpredmetná, keďže ako sám uvádza na základe spoľahlivo preukázaných skutočností pôvodné okenné výplne sa zachovali až do 70. rokov 20. storočia, kedy ich nahradili nevhodnými oknami. Z uvedeného je podľa sťažovateľa zrejmé, že v súčasnosti sa na budove nachádzajú nevhodné okná úplne iné ako boli pôvodné.

56. Kasačný súd uvádza, že s touto námietkou nie je možné súhlasiť, nakoľko v danom prípade je možné stotožniť sa v celom rozsahu s právnym názorom krajského súdu, a síce, že ani v jednom z rozhodnutí správnych orgánov nie je uvedená potreba zachovať originál pôvodných okien. Zo strany správnych orgánov bola konštatovaná snaha priblížiť sa čo najviac k pôvodnému stavu v kópii novej konštrukcie a jej materiálu v danom prípade drevenému materiálu, t. j. potrebe osadiť okná zodpovedajúce pôvodnému stavu podľa historických fotografií.

57. Ku kasačnej námietke sťažovateľa, že tak ako sa vyvíja rozhodovacia prax na úseku ochrany pamiatkového fondu, rovnako sa vyvíjajú aj stavebné materiály, ktoré v minulosti neexistovali a práve tieto svojou kvalitou a nepomerne oveľa lepšími vlastnosťami dávajú predpoklad zachovania pamiatkových hodnôt v čo najväčšej miere, kasačný súd uvádza, že s ňou nie je možné sa stotožniť, nakoľko z rozhodnutí žalovaného správneho orgánu je dostatočne zrejmé, že tento nebránil vlastníkovi predmetnej národnej kultúrnej pamiatky vo výmene okien, iba trval na tom, aby nové okná boli z dreva a nie z plastu, ktorý je v historickom prostredí cudzorodým materiálom, nakoľko v danom prípade by v rámci zásad ochrany mali platiť požiadavky na zachovanie údržby a regenerácie nehnuteľnosti s pamiatkovou hodnotou, pričom jednou z nich je aj zachovanie materiálov.

58. Je potrebné pripomenúť, že zachovanie, ochrana a vhodné využívanie kultúrnych pamiatok sa stalo

súčasťou právneho poriadku vyspelého štátu.

Ochrana pamiatkového fondu spočíva najmä v predchádzaní a obmedzovaní takých zásahov do kultúrnych pamiatok, ktoré ich ohrozujú, či poškodzujú, hlavne za zachovania ich historického prostredia.

Jednou z hlavných zásad ochrany a obnovy architektonického dedičstva by malo zostať zachovanie pôvodného vzhľadu a charakteru pamiatky.

59. Pokiaľ ide o ďalšiu kasačnú námietku týkajúcu sa nedostatku finančných prostriedkov, túto rovnako kasačný súd vyhodnotil za irelevantnú.

60. Námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil Najvyšší súd SR ako neopodstatnené, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia, pretože krajský súd sa v rozhodnutí riadne so všetkými vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

61. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd SR tak, že sťažovateľovi nárok na ich náhradu nepriznal podľa ust. § 170 písm. a) v spojení s § 467 ods. 1 SSP.

62. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.